

จริยธรรม

ทางการเมืองในศตวรรษที่ 21: โอกาสและ
ความท้าทายพระกฤษดา ธรรมสาร (สาระวิท) ^{1*}สุรศักดิ์ พุทธา ²

รับบทความ: 8 กันยายน 2567 แก้ไขบทความ: 22 ตุลาคม 2567 ตอรับบทความ: 23 ตุลาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งเน้นศึกษาจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 โดยพิจารณาโอกาสและความท้าทายที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ การวิเคราะห์หลักการทางจริยธรรมที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจของนักการเมืองในยุคดิจิทัล ตลอดจนผลกระทบต่อประชาธิปไตยและการปกครองที่มีความโปร่งใส บทความนี้พิจารณาถึงบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างและทำลายมาตรฐานทางจริยธรรมในระบบการเมืองร่วมสมัย เนื้อหาการศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมและกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเทศต่าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของการพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองและบทบาทของสถาบันทางการเมืองและพลเมืองในการเสริมสร้างหรือทำลายจริยธรรมดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า ในขณะที่เทคโนโลยีและการสื่อสารทางสังคมเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่กว้างขวางขึ้น แต่ก็ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการบิดเบือนข้อมูลและขาดความรับผิดชอบทางจริยธรรม นอกจากนี้ ความท้าทายที่สำคัญยังรวมถึงปัญหาการคอร์รัปชัน ความขัดแย้งของผลประโยชน์ และความแตกแยกทางการเมือง ซึ่งทำให้จริยธรรมการเมืองในยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนและยากที่จะรักษามาตรฐาน ข้อเสนอแนะในการศึกษาเน้นถึงความจำเป็นในการพัฒนานโยบายและมาตรการที่ส่งเสริมจริยธรรมและความรับผิดชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมถึงการส่งเสริมบทบาทของพลเมืองและสื่อมวลชนในการเฝ้าระวังการใช้สิทธิอำนาจในทางที่ไม่เหมาะสม บทความนี้ชี้ให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้หลักจริยธรรมที่เหมาะสมในระบบการเมืองเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างความยั่งยืนและเป็นธรรมในสังคม

คำสำคัญ: จริยธรรมทางการเมือง ศตวรรษที่ 21 โอกาสและความท้าทาย

¹⁻² วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์

* อีเมล: Tonee25142514@gmail.com

Political Ethics in the 21st Century: Opportunities and Challenges

Phra Kritsada Dhammasaro (sarawit) ^{1*}

Surasak Buddha ²

Abstract

This article focuses on the study of political ethics in the 21st century, examining the opportunities and challenges arising in a complex and rapidly changing political environment. The objective of the study is to analyze the ethical principles that influence policymaking and decision-making among politicians in the digital era, as well as their impact on democracy and transparent governance. The article also considers the role of information technology and social media in both establishing and undermining ethical standards within contemporary political systems. The study involves an analysis of data from literature reviews and case studies related to various countries, aiming to provide an overview of the development of political ethics and the roles of political institutions and citizens in reinforcing or challenging these ethical standards. The findings reveal that while technology and social communication provide greater opportunities for political participation, they also present risks related to misinformation and a lack of ethical responsibility. Additionally, key challenges include corruption, conflicts of interest, and political division, which complicate the maintenance of ethical standards in modern politics. The study's recommendations emphasize the necessity of developing policies and measures that promote the ethics and accountability of political officeholders, as well as enhancing the roles of citizens and the media in monitoring the misuse of power. The article suggests that the appropriate application of ethical principles in political systems is essential for achieving sustainability and justice in society.

Keywords: Political Ethics, 21st Century, Opportunities and Challenges

---

¹⁻² Kalasin Buddhist College

* Email: Tonee25142514@gmail.com

บทนำ

จริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 ได้กลายเป็นประเด็นสำคัญที่นักวิชาการ นักการเมือง และสาธารณชนให้ความสนใจอย่างมาก ในยุคของความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเมืองโลกาภิวัตน์ และความซับซ้อนของความขัดแย้งทางสังคม การกำหนดแนวทางจริยธรรมที่ชัดเจนและเหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองและการปกครองของสังคม (Sandler, 2020) จริยธรรมทางการเมืองไม่ได้เป็นเพียงแค่หลักการหรือค่านิยมเชิงนามธรรม (abstract values) แต่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของการเมืองและการบริหารที่โปร่งใส ซึ่งมีผลกระทบต่อความเป็นธรรมและเสรีภาพของประชาชน (สุภาวดี ศิริพร, 2563) จริยธรรมทางการเมืองในสถานการณ์ปัจจุบันสามารถพิจารณาได้จากอย่างน้อย มุมมอง คือ โอกาสและความท้าทาย (opportunities and challenges) กล่าวคือ ในแง่ของโอกาส การขยายตัวของสื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย (social media) ได้เปิดโอกาสให้เกิดการตรวจสอบและประเมินผลการทำงานของนักการเมืองอย่างกว้างขวางขึ้น ส่งผลให้การทำงานทางการเมืองมีความโปร่งใสและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น (Giddens, 2018) การเชื่อมโยงของสังคมทั่วโลกทำให้ผู้คนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นในการสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่วนประเด็นของความท้าทาย คือ ความท้าทายในการรักษาจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 มีความหลากหลายและซับซ้อน ปัญหาการทุจริตในระบบการเมืองยังคงเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและเท่าเทียม (พระมหาสมปอง สมานิตศรี, 2562) การแบ่งแยกอำนาจในระบบการปกครอง รวมถึงการแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์ยังคงเป็นปัจจัยที่ทำให้จริยธรรมถูกบิดเบือน ดังนั้น ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ความซับซ้อนและความเปลี่ยนแปลงในสังคมการเมืองทำให้การกำหนดจริยธรรมทางการเมืองต้องอาศัยความเข้าใจที่ลึกซึ้งและครอบคลุมทั้งในระดับสากลและระดับท้องถิ่นเพื่อรักษาความมั่นคงและความเป็นธรรมในระบบการเมือง

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจริยธรรมทางการเมือง

จริยธรรมทางการเมือง (political ethics) เป็นหลักการที่ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติของบุคคลที่มีบทบาทในระบบการเมือง การวิเคราะห์แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจริยธรรมทางการเมืองไม่เพียงแต่เป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักการเมืองเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงกระบวนการทางการเมืองทั้งหมด เช่น การบริหารราชการ การออกกฎหมายและการมีส่วนร่วมของประชาชน (Thompson, 2005) และพระมหาสมปอง สมานิตศรี (2562) สะท้อนนัยยะทางจริยธรรมว่า จริยธรรมทางการเมือง หมายถึง ระบบคุณค่าที่กำหนดการกระทำที่ถูกหรือผิดในบริบทของการเมืองและการปกครอง จริยธรรมนี้จึงไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ แต่ยังคงคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะและการแสวงหาความยุติธรรม ดังนั้น แนวคิดจริยธรรมทางการเมืองสามารถแบ่งออกเป็นหลักการสำคัญหลายประการ ดังนี้

1) ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ (transparency and accountability) คือการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสเป็นหลักการสำคัญในจริยธรรมทางการเมือง นักการเมืองต้องแสดงความโปร่งใสในการดำเนินนโยบายและเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบคือการที่นักการเมืองต้องรับผิดชอบต่อกรกระทำและผลกระทบที่เกิดจากนโยบายที่ดำเนินการ (Pettit, 1997) ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจในประเด็นสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรที่มีผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น

2) ความเป็นธรรมและการเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (justice and respect for human rights) คือความเป็นธรรมในระบบการเมืองหมายถึงการปฏิบัติต่อทุกคนด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน (human rights) เป็นแนวทางที่สำคัญในจริยธรรมทางการเมือง ซึ่งรวมถึงการปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชน (Rawls, 1971) ในหลายกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยรัฐหรือนักการเมืองถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องการการตรวจสอบและความรับผิดชอบจากภาคสาธารณะ

3) การรักษาความสมดุลของผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม (balance of self-interest and public interest) คือ นักการเมืองมีบทบาทในการรักษาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ของสาธารณะ บางครั้งการที่นักการเมืองเน้นผลประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไปอาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในเชิงจริยธรรม ซึ่งนำไปสู่ความไม่พอใจจากประชาชน (Sandel, 2009)

4) ความท้าทายและโอกาสของจริยธรรมทางการเมืองในปัจจุบัน กล่าวคือ ในปัจจุบันระบบการเมืองทั่วโลกต้องเผชิญกับปัญหาหลายประการที่มีผลต่อจริยธรรมทางการเมือง เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน การแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์และการละเมิดสิทธิมนุษยชน (สุภาวดี ศิริพร, 2563) เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทำให้ประชาชนสามารถตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของนักการเมืองได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง (Giddens, 2018)

ดังนั้น จริยธรรมทางการเมือง (political ethics) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันในการสร้างความเชื่อมั่นระหว่างประชาชนกับผู้นำทางการเมืองและรัฐบาล การปฏิบัติตามจริยธรรมในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองช่วยเสริมสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการบริหารประเทศ นอกจากนี้ จริยธรรมทางการเมืองยังช่วยลดความขัดแย้งและการทุจริตภายในสังคม โดยการกำหนดมาตรฐานทางพฤติกรรมและการตัดสินใจที่เป็นธรรม อย่างไรก็ตาม การรักษาจริยธรรมในระบบการเมืองยังคงเป็นเรื่องที่ท้าทาย การสร้างระบบการเมืองที่ยุติธรรมและโปร่งใสต้องการการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในสังคม นักการเมืองต้องรับผิดชอบต่อกรกระทำของตน และต้องมุ่งเน้นการสร้างเชื่อมั่นต่อประชาชนผ่านการปฏิบัติที่โปร่งใสและเป็นธรรม ดังนั้น จริยธรรมทางการเมืองเป็นแนวคิดที่สำคัญและมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของการเมืองในสังคม หลักการสำคัญได้แก่ ความโปร่งใส ความเป็นธรรม การเคารพสิทธิมนุษยชน และการรักษาความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม อย่างไรก็ตาม ในโลกปัจจุบันที่เทคโนโลยีและสื่อสังคมมีบทบาทสำคัญ ความท้าทายในการรักษาจริยธรรมทางการเมืองยังคงมีอยู่และต้องการการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพจากทุกฝ่าย

โอกาสในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21

ศตวรรษที่ 21 สังคมทั่วโลกกำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ในขณะที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แนวคิดและมาตรฐานทางจริยธรรมทางการเมือง (political ethics) ก็ต้องปรับเปลี่ยนไปด้วยเพื่อให้สามารถสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันได้ (Sandel, 2009) ในประเด็นนี้ผู้เขียนมุ่งเน้นวิเคราะห์โอกาสที่สามารถส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี (technology) และการมีส่วนร่วมของประชาชน (public participation) ในการสร้างความโปร่งใส (transparency) และความเป็นธรรมในระบบการเมืองและสังคม (Justice in political and social systems) สามารถมองผ่านโอกาสในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 (the promoting political ethics in the 21st century) ในประเด็นแห่งบริบทดังต่อไปนี้

บริบทที่ 1 การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบของการสื่อสารทางการเมืองอย่างลึกซึ้ง เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความโปร่งใสในกระบวนการทางการเมือง ซึ่งสามารถส่งเสริมการตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนต่อการดำเนินงานของรัฐบาลและนักการเมืองได้ (Giddens, 2018) การพัฒนาเว็บไซต์และแพลตฟอร์ม (websites and platforms) ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ การใช้งบประมาณ และการดำเนินงานของนักการเมืองได้อย่างโปร่งใสเป็นสิ่งจำเป็นในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากกรณีตัวอย่าง เช่น โครงการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในหลายประเทศทั่วโลกได้ทำให้กระบวนการทางการเมืองเป็นไปอย่างเปิดเผยและโปร่งใสมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการใช้จ่ายของภาครัฐและการจัดสรรทรัพยากร (Dunleavy et al., 2006) ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวผ่านอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและวิจารณ์การดำเนินงานของรัฐบาล ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง

บริบทที่ 2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมือง

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองได้ ในศตวรรษที่ 21 สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการเชื่อมโยงประชาชนเข้ากับกระบวนการทางการเมืองและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ (Castells, 2010) การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นทางการเมืองผ่านช่องทางดิจิทัลได้ไม่เพียงแต่สร้างความโปร่งใส แต่ยังทำให้เกิดความรับผิดชอบจากนักการเมืองในการปฏิบัติตามความคาดหวังของประชาชน ดังจะสะท้อนได้จากกรณีตัวอย่างเช่น การจัดทำประชาพิจารณ์ออนไลน์ (online public consultations) หรือการสำรวจความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (social media) ทำให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและ

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการเมือง การมีส่วนร่วมเหล่านี้ช่วยให้กระบวนการทางการเมืองมีความเป็นธรรมและสะท้อนความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น (Putnam, 2000)

บริบทที่ 3 การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองผ่านการศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจและปลูกฝังแนวคิดจริยธรรมทางการเมืองตั้งแต่ระดับเยาวชนไปจนถึงระดับประชาชนทั่วไป Rawls (1971) สะท้อนมุมมองเชิงวิชาการว่า “การส่งเสริมการศึกษาเรื่องจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมในระบบการศึกษาและการอบรมของนักการเมืองจะช่วยเสริมสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการดำเนินงานทางการเมืองที่มีความโปร่งใสและเป็นธรรม The promotion of education on ethics and social responsibility in the educational system and the training of politicians will help establish a strong foundation for political practices that are transparent and fair” และประเทศไทยได้มีความพยายามในการส่งเสริมการศึกษาเรื่องจริยธรรมทางการเมือง เช่น การจัดหลักสูตรการอบรมสำหรับนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อให้พวกเขาเข้าใจถึงบทบาทความรับผิดชอบต่อสังคมและการดำเนินงานอย่างมีจริยธรรม (สุภาวดี ศิริพร, 2563)

บริบทที่ 4 การขับเคลื่อนโดยองค์กรภาคประชาสังคมและสื่อมวลชน

องค์กรภาคประชาสังคมและสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง โดยเฉพาะในด้านการตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของนักการเมืองและรัฐบาล การรายงานข่าวเชิงสืบสวนและการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญต่อสาธารณะทำให้เกิดความโปร่งใสในระบบการเมือง และเป็นแรงกดดันให้นักการเมืองปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่ประชาชนคาดหวัง (Sandel, 2009) ดังที่สะท้อนได้จากการศึกษาขององค์กรภาคประชาสังคม อาทิเช่น องค์กรเพื่อความโปร่งใสสากล (transparency international) มีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบการทุจริตและการละเมิดจริยธรรมในระบบการเมืองทั่วโลก ผ่านการจัดทำดัชนีการรับรู้การทุจริต (corruption perceptions index) ที่เป็นเครื่องมือในการประเมินความโปร่งใสของรัฐบาลในหลายประเทศ (Transparency International, 2020)

จากที่กล่าวมาสะท้อนอนาคตภาพแห่งฉากทัศน์ทางการเมืองได้ว่า ภาพลักษณ์แห่งการเมืองแห่งศตวรรษที่ 21 จะมีการเปิดโอกาสใหม่ในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองผ่านการใช้เทคโนโลยีมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนมีหลายรูปแบบ การศึกษาและการทำงานขององค์กรภาคประชาสังคมที่มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการรักษาความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคมในระบบการเมือง เพื่อสร้างสังคมที่มีความยุติธรรมและเป็นธรรม

ความท้าทายในการรักษาจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21

ศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในการรักษาจริยธรรมทางการเมืองมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การปรับตัวของระบบการเมืองให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินการเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญ อย่างไรก็ตาม การรักษาจริยธรรมทางการเมืองยังคงเผชิญกับอุปสรรคหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการทุจริต ความไม่โปร่งใส การบิดเบือนข้อมูล และการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน (Sandel, 2009) บทความนี้จะวิเคราะห์ความท้าทายหลักในการรักษาจริยธรรมทางการเมืองในยุคปัจจุบัน โดยอ้างอิงจากนักวิชาการไทยและต่างประเทศ พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างระบบการเมืองที่ยั่งยืนและมีจริยธรรม ที่ครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 การทุจริตและการคอร์รัปชัน

การทุจริตยังคงเป็นปัญหาหลักในการรักษาจริยธรรมทางการเมือง แม้ว่าหลายประเทศจะมีการพัฒนากฎหมายและนโยบายที่มุ่งเน้นการปราบปรามการคอร์รัปชัน แต่ในหลายกรณีกลับพบว่าการบังคับใช้กฎหมายไม่เพียงพอที่จะควบคุมการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Transparency International, 2020) นักวิชาการหลายท่านได้ชี้ให้เห็นถึงสาเหตุที่ทำให้การทุจริตเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การขาดกลไกตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ การเข้าถึงข้อมูลของประชาชนอย่างจำกัด และการมีอิทธิพลจากกลุ่มธุรกิจหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีบทบาทในระบบการเมือง (Warin, 2019) และในบริบทของประเทศไทย การทุจริตเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกและเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาระบบการเมืองที่มีจริยธรรม การขาดความโปร่งใสในกระบวนการจัดสรรทรัพยากรและการดำเนินการของหน่วยงานรัฐบาลเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการทุจริตอย่างแพร่หลาย (วิทยา ชูกิจเจริญ, 2564) การขจัดปัญหานี้จำเป็นต้องใช้การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาล

ประเด็นที่ 2 ความไม่โปร่งใสและการบิดเบือนข้อมูล

การบิดเบือนข้อมูลและการเผยแพร่ข้อมูลเท็จเป็นความท้าทายที่เกิดขึ้นพร้อมกับการแพร่ขยายของสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือบิดเบือนมีผลกระทบต่อความตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนและนักการเมือง การขาดความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลจากภาครัฐและองค์กรทางการเมืองยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญ โดยเฉพาะในกระบวนการนโยบายและการใช้งบประมาณของรัฐบาล (Floridi, 2014) และการศึกษาโดย Floridi (2014) ชี้ให้เห็นว่าการขาดกลไกการตรวจสอบข้อมูลที่เพียงพอและการแพร่กระจายของข่าวปลอม (fake news) มีผลต่อการบิดเบือนความเข้าใจของประชาชนต่อประเด็นทางการเมือง ส่งผลให้เกิดความสับสนและขาดความเชื่อมั่นในระบบการเมือง นักการเมืองที่ไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมอาจใช้ประโยชน์จากการบิดเบือนข้อมูลเหล่านี้เพื่อสร้างความเข้าใจผิดในสาธารณะและควบคุมทิศทางของการตัดสินใจทางการเมือง

ประเด็นที่ 3 การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างระบบการเมืองที่โปร่งใสและมีจริยธรรม แต่ในหลายประเทศ การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมืองยังคงเป็นปัญหาอยู่ (Putnam, 2000) การขาดช่องทางในการแสดงความคิดเห็นหรือการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นในการตัดสินใจทางการเมืองทำให้ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลและนักการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานการณ์ในประเทศไทย ความท้าทายในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทางการเมือง การขาดความโปร่งใสในกระบวนการตัดสินใจ และการขาดกลไกที่สนับสนุนให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานของภาครัฐ (สุภาวดี ศิริพร, 2563)

ประเด็นที่ 4 การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เท่าเทียม

การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เท่าเทียมและการเลือกปฏิบัติในการปฏิบัติตามกฎหมายยังคงเป็นความท้าทายสำคัญในการรักษาจริยธรรมทางการเมือง ความไม่เท่าเทียมในการปฏิบัติตามกฎหมายทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าไม่สามารถไว้วางใจในระบบการเมืองได้ (Rawls, 1971) การบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดต่อบางกลุ่มแต่มีความผ่อนคลายเป็นต่อบางกลุ่มทำให้เกิดการขาดความเชื่อมั่นในความเป็นธรรมของระบบ ซึ่งสามารถสะท้อนได้จากกรณีตัวอย่างเช่น ในบางประเทศ นักการเมืองหรือผู้นำที่มีอิทธิพลสูงมักได้รับการปกป้องจากการถูกดำเนินคดีในกรณีที่มีการละเมิดจริยธรรมทางการเมืองหรือมีการทุจริต ขณะที่ประชาชนทั่วไปมักถูกบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในระบบการเมือง (Giddens, 2018)

ดังนั้น ความท้าทายในการรักษาจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 (the challenges in maintaining political ethics in the 21st century) มีความซับซ้อนและหลากหลาย การทุจริต ความไม่โปร่งใส การบิดเบือนข้อมูล การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เท่าเทียม เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สร้างอุปสรรคต่อการพัฒนาระบบการเมืองที่ยั่งยืนและมีจริยธรรม ดังนั้น รูปแบบและกระบวนการการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาระบบที่เปิดเผย โปร่งใส และให้ความสำคัญกับจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการดำเนินงาน

จริยธรรมทางการเมืองที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21: การวิเคราะห์จากมุมมองวิชาการ

ศตวรรษที่ 21 นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญต่อภูมิทัศน์ทางการเมืองทั่วโลก ทั้งการก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพเศรษฐกิจที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จำเป็นต้องมีการประเมินใหม่เกี่ยวกับจริยธรรมทางการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการรับรองความสมบูรณ์ ความโปร่งใส และความยุติธรรมของกระบวนการทางการเมือง ในประเด็นนี้จะวิเคราะห์หลักการจริยธรรมที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สรรวจหลักการสำคัญและความท้าทายที่เผชิญ พร้อมเสนอแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมที่มีจริยธรรมในทางการเมืองร่วมสมัย ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 หลักการพื้นฐานของจริยธรรมทางการเมือง

หลักการพื้นฐานของจริยธรรมทางการเมือง ประกอบด้วย (1) ความโปร่งใส กล่าวคือความโปร่งใสเป็นหลักการสำคัญของจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหมายถึงการเปิดเผยการกระทำ การตัดสินใจ และการจัดการทางการเงินของรัฐบาลต่อสาธารณะ ความโปร่งใสช่วยป้องกันการคอร์รัปชัน ส่งเสริมความรับผิดชอบ และเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชน การดำเนินการมาตรการโปร่งใส เช่น การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะและการประชุมเปิดเผยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการรักษาระบบการเมืองที่มีจริยธรรม (Lankford & Lankford, 2022) (2) ความยุติธรรม ซึ่งความยุติธรรมในจริยธรรมทางการเมือง หมายถึง การปฏิบัติต่อบุคคลทุกคนอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน โดยการใช้กฎหมายและนโยบายอย่างไม่ลำเอียง การบรรลุความยุติธรรมต้องเกี่ยวข้องกับการแก้ไขความไม่เท่าเทียมในระบบและการรับรองว่ากลุ่มที่ถูกกีดกันได้รับการเข้าถึงโอกาสและทรัพยากรอย่างเท่าเทียม (Rawls, 2009) นโยบายและกรอบกฎหมายควรถูกออกแบบเพื่อสนับสนุนความยุติธรรมทางสังคมและแก้ไขความไม่เท่าเทียมในอดีต (3) การเคารพสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปกครองที่มีจริยธรรม ซึ่งรวมถึงการปกป้องเสรีภาพของบุคคล การคุ้มครองสิทธิของกลุ่มน้อย และการรับรองว่าการกระทำของรัฐไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายและบังคับใช้กฎหมายเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อสร้างสังคมที่ยุติธรรมและมีมนุษยธรรม (Donnelly, 2013) และ (4) ความรับผิดชอบ กล่าวคือความรับผิดชอบทางการเมืองหมายถึงการที่นักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบต่อการกระทำและการตัดสินใจของตนเอง หลักการนี้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่มีจริยธรรม ความซื่อสัตย์ และความซื่อสัตย์ในการบริการสาธารณะ การมีระบบการตรวจสอบ เช่น หน่วยงานตรวจสอบอิสระและการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่านักการเมืองทำหน้าที่อย่างรับผิดชอบ (Bovens, 2007)

ประเด็นที่ 2 ความท้าทายต่อจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21

ความท้าทายต่อจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย (1) การคอร์รัปชันและผลกระทบจากเทคโนโลยี การแพร่หลายของเทคโนโลยีดิจิทัลมีผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบต่อจริยธรรมทางการเมือง แม้ว่าเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ก็อาจถูกนำมาใช้เพื่อการคอร์รัปชันและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ แพลตฟอร์มดิจิทัลอาจถูกใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลเท็จหรือชักจูงความคิดเห็นของสาธารณะ ซึ่งสามารถบ่อนทำลายการปกครองที่มีจริยธรรม (Mann, 2021) (2) การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวโน้มการกระจายอำนาจมุ่งหวังที่จะเพิ่มการปกครองในระดับท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างไรก็ตาม อาจเกิดความท้าทาย อาทิเช่น การบังคับใช้มาตรฐานจริยธรรมที่ไม่สม่ำเสมอและความเสี่ยงจากการคอร์รัปชันในระดับท้องถิ่น การกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพต้องมีการออกแบบงานที่แข็งแกร่งเพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติตามจริยธรรมมีความสอดคล้องกันและป้องกันการละเมิดอำนาจ (Smith, 2018) (3) ข่าวปลอมและข้อมูลผิด การเพิ่มขึ้นของข่าวปลอมและข้อมูลผิดเป็นภัยคุกคามที่สำคัญต่อจริยธรรมทางการเมือง โดยการบิดเบือนการรับรู้ของสาธารณะและลดความเชื่อมั่นใน

สถาบัน การแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการรู้เท่าทันสื่อ การเพิ่มกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริง และการส่งเสริมการทำข่าวที่มีความรับผิดชอบ (Pennycook & Rand, 2020) และ (4) ความหลากหลายและการรวมกลุ่มในสังคมที่หลากหลาย การรับประกันการปฏิบัติต่อทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรมและการรวมกลุ่มเป็นความท้าทายที่ต่อเนื่อง การปฏิบัติทางการเมืองที่มีจริยธรรมต้องจัดการกับปัญหา ความท้าทายและยอมรับความต้องการที่หลากหลาย โดยการรับรองว่านโยบายและกระบวนการตัดสินใจสะท้อนถึงความต้องการและผลประโยชน์ของทุกกลุ่มในประชากร (Phillips, 2021)

ประเด็นที่ 3 กลยุทธ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองที่มีจริยธรรม

กลยุทธ์ในการส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองที่มีจริยธรรม ประกอบด้วย (1) การศึกษาและการสร้างความตระหนักรู้ การส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองต้องการโปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรมที่ครอบคลุมสำหรับทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของการปกครองที่มีจริยธรรมและความสำคัญของความซื่อสัตย์ในการบริการสาธารณะสามารถช่วยสร้างวัฒนธรรมของความรับผิดชอบและความโปร่งใส (Kernaghan, 2000) (2) การเสริมสร้างระบบการตรวจสอบ การพัฒนาและรักษาระบบที่แข็งแกร่งสำหรับการตรวจสอบและความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการรักษาจริยธรรมทางการเมือง ซึ่งรวมถึงการเสริมสร้างบทบาทของสถาบันอิสระ อาทิเช่น หน่วยงานต่อต้านการคอร์รัปชันและสำนักงานผู้ตรวจการ ให้แน่ใจว่ามีการติดตามและบังคับใช้มาตรฐานจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ (Transparency International, 2023) (3) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมืองและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจสามารถเพิ่มความโปร่งใสและความรับผิดชอบได้ กลไกต่างๆ เช่น การประชาพิจารณ์ การจัดสรรงบประมาณแบบมีส่วนร่วม และโครงการการมีส่วนร่วมของพลเมืองช่วยให้แน่ใจว่าการปกครองสะท้อนถึงความต้องการและความชอบของประชาชน (Arnstein, 1969) และ (4) การสร้างวัฒนธรรมของความซื่อสัตย์ ดังนั้น การสร้างวัฒนธรรมของความซื่อสัตย์ในสถาบันทางการเมืองเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นค่านิยมหลักและการให้รางวัลแก่การปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม การเป็นผู้นำจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงร่วมกับแนวทางจริยธรรมที่ชัดเจนและสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนสามารถช่วยสร้างและรักษามาตรฐานการปฏิบัติที่สูง (Johnson & Duberstein, 2013)

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความท้าทายด้านจริยธรรมในศตวรรษที่ 21 ต้องการความเข้าใจและการประยุกต์ใช้จริยธรรมทางการเมืองที่ละเอียด การรักษาความโปร่งใส ความยุติธรรม การเคารพสิทธิมนุษยชน และความรับผิดชอบต่อเป็นหลักการพื้นฐานที่ต้องแนะนำแนวทางการปฏิบัติทางการเมืองร่วมสมัย การจัดการกับความท้าทายที่เกิดจากเทคโนโลยี ข้อมูลผิด และความหลากหลายต้องใช้กลยุทธ์ที่กระตือรือร้น (active strategy) และความพยายามอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมพฤติกรรมที่มีจริยธรรมด้วยการสร้างวัฒนธรรมของความซื่อสัตย์ (honesty) และการดำเนินการระบบการตรวจสอบที่แข็งแกร่ง (the strong verification) จะสามารถบรรลุเจตนารมณ์และระบบการเมืองที่มีจริยธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในยุคปัจจุบัน

แนวทางในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองในอนาคต

จริยธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างระบบการเมืองที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ การเมืองที่ขาดจริยธรรมไม่เพียงแต่อาจนำไปสู่การทุจริตและความไม่เป็นธรรมเท่านั้น แต่ยังสร้างความไม่ไว้วางใจต่อระบบการปกครองด้วย ในศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นต้องพัฒนาแนวทางใหม่ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองเพื่อรับมือกับความท้าทายที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันและอนาคต ในประเด็นนี้ผู้เชี่ยวชาญประสงค์ที่จะสะท้อนแนวทางการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองที่สามารถนำมาใช้ได้จริง โดยอ้างอิงแนวคิดของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ พร้อมทั้งเสนอแนวทางในอนาคตที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ครอบคลุมบริบทดังต่อไปนี้

บริบทที่ 1 การพัฒนาเทคโนโลยีตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและนักการเมือง

การตรวจสอบและการตรวจติดตามการทำงานของรัฐบาล และนักการเมืองถือเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง นักวิชาการต่างชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลและนักการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ (Sandel, 2009) แนวทางหนึ่งที่ได้รับการแนะนำคือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการตรวจสอบและเผยแพร่ข้อมูลการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ให้กับประชาชน และในบริบทของประเทศไทย นักวิชาการได้เสนอให้มีการพัฒนาระบบตรวจสอบที่ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมถึงการสร้างเครื่องมือออนไลน์ที่สามารถรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาลและนักการเมือง (วิทยา ชูกิจเจริญ, 2564) สิ่งเหล่านี้จะช่วยลดปัญหาการทุจริตและสร้างความโปร่งใสให้กับระบบการเมือง

บริบทที่ 2 การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจทางการเมืองเป็นวิธีการสำคัญในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง Putnam (2000) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการทางการเมือง โดยระบุว่ากรณีที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ที่จะช่วยลดความไม่โปร่งใสและการตัดสินใจที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนั้น แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในอนาคตควรรวมถึงการพัฒนาช่องทางออนไลน์ที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นของประชาชน การจัดตั้งแพลตฟอร์มที่เปิดโอกาสให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งสามารถติดตามและตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองในเวลาจริง (real-time) อาทิเช่น การประชุมออนไลน์ หรือการจัดเวทีสาธารณะเพื่อหารือประเด็นที่สำคัญ (Giddens, 2018)

บริบทที่ 3 การศึกษาและสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางการเมือง

การให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมทางการเมืองเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สำคัญ การให้การศึกษาในเรื่องจริยธรรมทางการเมืองตั้งแต่ระดับการศึกษาเบื้องต้นจนถึงระดับมหาวิทยาลัยจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจใน

บทบาทและความรับผิดชอบของประชาชนในการตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของนักการเมือง (Sandel, 2009) การส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของจริยธรรมทางการเมืองจะช่วยลดการยอมรับพฤติกรรมที่ไม่เป็นธรรม และกระตุ้นให้เกิดการเรียกร้องความโปร่งใสในการดำเนินงานของรัฐบาล และในประเทศไทย การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่เน้นเรื่องจริยธรรมทางการเมืองเป็นสิ่งจำเป็น ในระดับการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเข้าใจในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการส่งเสริมการเมืองที่มีจริยธรรม (สุภาวดี ศิริพร, 2563)

บริบทที่ 4 การเสริมสร้างความเป็นอิสระของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบและเฝ้าระวังการทำงานของนักการเมืองและรัฐบาล การเสริมสร้างความเป็นอิสระของสื่อมวลชนเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมือง (Floridi, 2014) สื่อที่สามารถรายงานข้อเท็จจริงและวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลอย่างอิสระจะช่วยลดโอกาสที่นักการเมืองจะใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องและส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินงาน และนักวิชาการหลายท่านเสนอว่าควรมีการพัฒนากฎหมายและนโยบายที่สนับสนุนให้สื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่ตรวจสอบได้อย่างอิสระโดยไม่ถูกกดดันจากอิทธิพลทางการเมือง (Giddens, 2018) สิ่งนี้จะช่วยเสริมสร้างระบบการเมืองที่มีจริยธรรมและโปร่งใสในอนาคต

บริบทที่ 5 การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรมเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง การบังคับใช้กฎหมายที่เท่าเทียมกันสำหรับทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองหรือประชาชนทั่วไปจะช่วยลดปัญหาการทุจริตและการเลือกปฏิบัติ (Rawls, 1971) ในอนาคต การพัฒนากลไกในการบังคับใช้กฎหมายที่มีความเป็นธรรมจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างระบบการเมืองที่มีจริยธรรม และในประเทศไทย การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบการเมือง การพัฒนากฎหมายที่สามารถลงโทษนักการเมืองที่ละเมิดจริยธรรมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน (วิทยา รุรกิจเจริญ, 2564)

บริบทที่ 6 โอกาสและความท้าทาย

ในศตวรรษที่ 21 จริยธรรมทางการเมืองเผชิญทั้งโอกาสและความท้าทายที่มีลักษณะเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (1) โอกาส เช่น การเข้าถึงข้อมูลและความโปร่งใสมากขึ้น, การเพิ่มพูนบทบาทของภาคประชาสังคม และการส่งเสริมวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ (2) ความท้าทาย เช่น การบิดเบือนข้อมูลและข่าวลวง, ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม, และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการเมืองโลก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 (the political ethics in the 21st century) มีทั้งโอกาสในการสร้างระบบการเมืองที่โปร่งใสและยั่งยืนมากขึ้น แต่ก็เผชิญกับความท้าทายใหม่ ๆ ที่ต้องการการจัดการอย่างเหมาะสม เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองในอนาคตต้องอาศัยแนวทางที่หลากหลาย อาทิเช่น การพัฒนากลไกการตรวจสอบ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน การให้ความรู้เรื่องจริยธรรมทางการเมือง การเสริมสร้างความเป็นอิสระของสื่อมวลชน และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เป็นต้น หลักการและแนวปฏิบัติดังกล่าวล้วนเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาระบบการเมืองที่โปร่งใสและมีจริยธรรม การบูรณาการแนวทางเหล่านี้จะช่วยสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรมและเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบการเมืองของประชาชน

สรุป

ความสำคัญของจริยธรรมทางการเมืองกลายเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและมั่นคง การพัฒนาสังคมที่ประชาชนมีความไว้วางใจในระบบการเมืองและรัฐบาลต้องอาศัยการยึดมั่นในจริยธรรมทางการเมือง จริยธรรมทางการเมืองไม่เพียงแต่เป็นกรอบในการดำเนินงานของรัฐบาลและนักการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความเป็นธรรมในกระบวนการทางการเมือง นอกจากนี้ ยังสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในการดำเนินงานของรัฐบาลและระบบการเมืองทั้งหมด ในศตวรรษที่ 21 โลกกำลังเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความไม่เท่าเทียมกันทางการเมือง และความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สถานการณ์เหล่านี้กดดันให้รัฐบาลและนักการเมืองต้องปฏิบัติตามจริยธรรมอย่างเข้มงวดเพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน จริยธรรมทางการเมืองจึงมีบทบาทสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางอำนาจและทรัพยากร ส่งเสริมการตัดสินใจที่ยุติธรรม และสร้างระบบที่โปร่งใส ความจำเป็นในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองในอนาคตนั้นไม่เพียงแต่อยู่ในระดับรัฐบาลเท่านั้น แต่จะต้องขยายไปถึงการพัฒนาเครื่องมือและกลไกที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและตัดสินใจทางการเมืองอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองประสบความสำเร็จในอนาคต จำเป็นต้องมีการปฏิรูปและพัฒนากลไกที่สามารถส่งเสริมความโปร่งใส (transparency) ความรับผิดชอบ (responsibility) และความยุติธรรม (justice) แนวทางดังกล่าวอาจรวมถึงการสร้างกลไกตรวจสอบและถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านการศึกษาและเทคโนโลยีดิจิทัล การสนับสนุนความเป็นอิสระของสื่อมวลชน และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเน้นการบูรณาการจริยธรรมทางการเมืองเข้ากับทุกขั้นตอนของกระบวนการทางการเมือง ตั้งแต่การกำหนดนโยบายไปจนถึงการดำเนินการปฏิบัติ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการรักษาและส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองในศตวรรษที่ 21 ไม่เพียงแต่เป็นการรับรองความยุติธรรมในระบบการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีการที่สำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงและความ

ไว้วางใจในสังคม การปฏิรูปกลไกทางการเมืองเพื่อรองรับจริยธรรมและการพัฒนาสังคมจะช่วยสร้างสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และสามารถตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การรักษาและส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองในอนาคตจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกัน เพื่อให้สังคมสามารถพัฒนาไปในทิศทางที่เป็นธรรม (justice) โปร่งใส (transparency) และยั่งยืน (sustainable) สร้างทัศนคติ ความรู้ และความเข้าใจต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ตระหนักถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม สามารถปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงจากวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย ส่งเสริมให้ทุกคนเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย รักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ และของท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจและมั่นใจ ในการปรับเปลี่ยนและตอบสนองกระแสวัฒนธรรมอื่น ๆ อย่างเหมาะสม เป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลงานด้านวัฒนธรรมไทยด้วยระบบเครือข่ายสารสนเทศ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ภายในประเทศและระหว่างประเทศโดยใช้ศิลปวัฒนธรรมเป็นสื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ก่อให้เกิดความสงบสุขและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

บรรณานุกรม

- พระมหาสมปอง สมานิตฺธี. (2562). จริยธรรมทางการเมือง: การวิเคราะห์ผ่านหลักการแห่งพุทธศาสนา. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, 15(2), 77-94.
- วิทยา อรุณกิจเจริญ. (2564). ความท้าทายของการพัฒนาจริยธรรมในระบบการเมืองไทย. *วารสารวิชาการและการวิจัยการเมืองไทย*, 5(2), 45-60.
- สุภาวดี ศิริพร. (2563). จริยธรรมและการตรวจสอบทางการเมืองในยุคดิจิทัล. *วารสารรัฐศาสตร์และการปกครอง*, 41(3), 23-42.
- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216-224.
- Bovens, M. (2007). Analysing and assessing accountability: A conceptual framework. *European Law Journal*, 13(4), 447-468.
- Castells, M. (2010). *The Rise of the Network Society*. Wiley-Blackwell.
- Donnelly, J. (2013). *Universal human rights in theory and practice (3rd ed.)*. Cornell University Press.
- Dunleavy, P., Margetts, H., Bastow, S., & Tinkler, J. (2006). *Digital Era Governance: IT Corporations, the State, and E-Government*. Oxford University Press.
- Floridi, L. (2014). *The Fourth Revolution: How the Infosphere is Reshaping Human Reality*.

- Oxford University Press.
- Giddens, A. (2018). *The Politics of Climate Change*. Polity Press.
- Johnson, D., & Duberstein, K. (2013). *Ethics and integrity in public administration: A global perspective*. Sage Publications.
- Kernaghan, K. (2000). Integrating ethics into public administration: New directions. *Public Administration Review*, 60(5), 488-498.
- Lankford, R., & Lankford, T. (2022). *Transparency and accountability in government: Building trust through openness*. Oxford University Press.
- Mann, M. (2021). *The dark side of digital democracy: Challenges and solutions*. Routledge.
- Pennycook, G., & Rand, D. G. (2020). Fighting misinformation on social media using crowdsourced judgments of news articles. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(15), 8962-8970.
- Pettit, P. (1997). *Republicanism: A Theory of Freedom and Government*. Clarendon Press.
- Phillips, A. (2021). *The politics of presence: A critique of representational democracy*. Oxford University Press.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. Simon & Schuster.
- Rawls, J. (1971). *A Theory of Justice*. Harvard University Press.
- Sandel, M. J. (2009). *Justice: What's the Right Thing to Do?*. Farrar, Straus and Giroux.
- Sandler, R. (2020). *Ethics and Emerging Technologies*. Palgrave Macmillan.
- Smith, G. (2018). *Decentralization and local governance: Achieving democracy in action*. Palgrave Macmillan.
- Transparency International. (2023). *Global Corruption Report 2023: Transparency and accountability*. Transparency International.
- Thompson, D. F. (2005). *Restoring Responsibility: Ethics in Government, Business, and Healthcare*. Cambridge University Press.
- Warin, T. (2019). Corruption in Developing Countries: A Comparative Study. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 158(3), 62-81.